

20ste vergadering

Dinsdag 6 februari 1996

Aanvang 10.00 uur

Voorzitter: Tjeenk Willink

Tegenwoordig zijn 70 leden, te weten:

Baarda, De Beer, G. van den Berg, J.Th.J. van den Berg, Bierman, De Boer, Braks, Van den Broek-Laman Trip, Cohen, Van Dijk, Van Eekelen, Eversdijk, Gelderblom-Lankhout, Van Gennip, Ginjaar, Glastra van Loon, Glasz, Van Graafeiland, Grewel, Grol-Overling, De Haze Winkelman, Heijmans, Heijne Makkreel, Hendriks, Hessing, Van Heukelum, Hilarides, Hirsch Ballin, Hofstede, Holdijk, Jaarsma, De Jager, Jurgens, Ketting, Korthals Altes, J. van Leeuwen, L.M. van Leeuwen, Linthorst, Lodewijks, Loudon, Luijten, Luimstra-Albeda, Lycklama ^Å Nijeholt, Michiels van Kessenich-Hoogendam, Pit, Pitstra, Le Poole, Postma, Rensema, Rongen, Schoondergang-Horikx, Schuurman, Schuyer, Staal, Steenkamp, Stevens, Talsma, Tjeenk Willink, Tuinstra, Varekamp, Ter Veld, Veling, Verbeek, Vrisekoop, Wiegel, De Wit, W^Å Itgens, Van de Zandschulp, Zijlstra en Zwerver,

en de heren Kok, minister-president, minister van Algemene Zaken, Wijers, minister van Economische Zaken, mevrouw Van de Vondervoort, staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, en de heer Linschoten, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Batenburg, wegens ziekte;

Boorsma, wegens het bijwonen van een conferentie.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst, die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het eind van deze editie.)

Aan de orde is de **interpellatie-De Boer**, gericht tot de minister-president, over de **positie van de Eerste Kamer in het wetgevingsproces**.

Tot het houden van deze interpellatie is verlof verleend in de vergadering van 30 januari 1996.

(De vragen zijn opgenomen aan het eind van deze editie.)¹

De heer **De Boer** (GroenLinks): Voorzitter! In de Eerste Kamer is een interpellatie tamelijk zeldzaam. Ik dank de Kamer dan ook voor de gegeven toestemming. Ik ben de minister-president erkentelijk voor het feit dat hij tijd vrij kon maken om hier te zijn.

Met loyale medewerking van de griffie en van de plaatsvervangend voorzitter \pm waarvoor mijn dank \pm is het onderwerp neergelegd in 13 vragen. Iedereen heeft die vragen

gekregen. Ik zal deze dan ook niet meer herhalen.

Wel wil ik de minister-president verzoeken in zijn beantwoording alle vragen te behandelen en daarbij ook te reageren op de korte onderbouwing die ik nu ga geven. Bij die onderbouwing zal ik een enkele keer de WULBZ als illustratie gebruiken, niet om op de behandeling vooruit te lopen \pm over de inhoud wil ik het niet hebben \pm maar wel omdat de behandeling van dit wetsvoorstel een sprekend voorbeeld is van wat er in mijn ogen niet goed gaat.

Voorzitter! Deze interpellatie wordt veroorzaakt door onvrede; onvrede over de wijze waarop ingrijpende wetsvoorstellen worden behandeld; onvrede over de manier waarop wordt omgegaan met het regeerakkoord; onvrede over het in toeneemende mate onder druk zetten van de Eerste Kamer en onvrede over de negatieve invloed die dit heeft op de geloofwaardigheid en maatschappelijke acceptatie van politieke besluitvorming.

Met daadkracht is niks mis. Ik heb er alle begrip voor dat de paarse coalitie in snel tempo het afgesproken beleid gestalte wil geven. Geen begrip heb ik echter voor de cultuur die begint te ontstaan, dat het ^Å tempo realiseren van de paarse doelstellingen van een hoger belang wordt dan het organiseren van een maatschappelijk draagvlak en een zorgvuldige parlementaire behandeling.

De laatste maanden van 1995 waren er een schoolvoorbeeld van, hoe het niet behoort te gaan. De Kamer is meester over de eigen agenda, heet het. Ik wil alle voorbeelden nu niet noemen maar de manier waarop het kabinet, daarin gevolgd door de coalitiemeerderheid, de behandeling regelmatig onder